

PREGLED AKTIVNOSTI CRNOGORSKE AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI

2016–2019.

Podgorica,
mart 2020.

PREGLED AKTIVNOSTI CRNOGORSKE AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI U 2016. GODINI

I. NAUČNOISTRAŽIVAČKI PROJEKTI ► 13

1. Rječnik crnogorskog narodnog i književnog jezika – Institut za jezik i književnost Petar II Petrović Njegoš;
2. Biodiverzitet Crne Gore (Katalog vaskularne flore Crne Gore; Katalog faune gmizavaca Crne Gore; Flora fosilnih Echinoidea Crne Gore; Fauna Amphibia Crne Gore; Katalog flore mahovina Crne Gore) – rukovodilac akademik Gordan Karaman;
3. Istraživanje radioaktivnosti u životnoj sredini (Ispitivanje terestrijalnog zračenja na lokalitetima Crne Gore; Istraživanje radona u zatvorenim prostorima) – rukovodilac akademik Perko Vukotić;
4. Genetički resursi u poljoprivredi i šumarstvu Crne Gore (Genetički resursi u biljnoj proizvodnji; Genetički resursi u stočarstvu; Genetički resursi u šumarstvu) – rukovodilac prof. dr Milan Marković;
5. Prirodne nauke, matematika i informatika u obrazovnom sistemu Crne Gore – rukovodilac akademik Slobodan Backović;
6. Globalizacija, mala zemlja i razvoj nauke u Crnoj Gori – rukovodilac akademik Milica Kostić;
7. Pravno-ekonomska analiza usaglašavanja kompanijskog prava Crne Gore sa pravom Evropske unije – rukovodilac akademik Dragan Radonjić;
8. Izvori za istoriju Crne Gore – rukovodilac akademik Đorđe Borozan;
9. Turski (osmanski) izvori za istoriju Crne Gore – rukovodilac prof. dr Šerbo Rastoder, vanredni član CANU;
10. Učesnici Podgoričke skupštine – rukovodilac akademik Zoran Lakić;
11. Paradigme diskursa kulture u Crnoj Gori – rukovodilac akademik Nenad Vuković;
12. Frazeološki rječnik Njegoševog djela – rukovodilac akademik Branislav Ostojić;
13. Otisak kamena – stećci u Crnoj Gori – rukovodilac akademik Anka Burić.

MEĐUNARODNI PROJEKTI ► 5

1. CANU nosilac projekta *Mapiranje radona u Crnoj Gori i unapređivanje nacionalnog sistema zaštite od radona* zajedno sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma i Agencijom za zaštitu životne sredine Crne Gore, a koji finansiraju Međunarodna agencija za atomsku energiju sa sjedištem u Beču i Vlada Crne Gore. Projekat je započet 1. januara 2014. godine, a završava se zaključno sa 2016. godinom. Rukovodilac projekta je akademik Perko Vukotić.
2. CANU nastavila angažman kao partner na projektu Akademije nauka Republike Srpske, u okviru Unesco Programa podrške za period 2016–2017. godine *Strengthening Regional Cooperation in the Field of Renewable Energy Sources for Sustainable Development and Climate Change Reduction in the Western Balkan Countries* (Jačanje regionalne saradnje na polju obnovljivih izvora energije za održivi razvoj i redukciju klimatskih promjena u zemljama Zapadnog Balkana). Predstavnik Akademije u ovom projektu je akademik Momir Đurović.
3. U toku realizacija zajedničkog projekta CANU i Instituta za balkanske studije pri Bugarskoj akademiji nauka *Bulgaria, Montenegro and the Balkans from the Berlin Congress to the Present* (Bugarska, Crna Gora i Balkan od Berlinskog kongresa do danas). Projekat je potpisan u martu 2016. godine, a završava se 2018. godine. Rukovodilac projekta ispred CANU je akademik Đorđe Borozan.
4. Iniciran predlog zajedničkog trogodišnjeg projekta Odjeljenja humanističkih nauka Akademije i Instituta za balkanske studije BAN, na temu *The Medieval Balkans Talking about Itself: the Voice of the Natives*

(Srednjovjekovni Balkan govori o sebi: glas starosjedilaca). Rukovodilac projekta ispred CANU je akademik Đorđe Borozan.

5. CANU dostavila 2 predloga projekata koji bi se na nacionalnom i regionalnom nivou realizovali u okviru djelovanja Evromediteranske mreže akademija (EMAN), a uz podršku Međukademijske grupe za razvoj („Groupe Interacadémique pour le Développement – GID”), sa sjedištem u Parizu.

II. AKADEMSKE BESJEDE ▶ 1

1. Akademik Vlado Lubarda, *Mehanika kojom sam se bavio i mehaničari sa kojima sam sarađivao*, 16. decembar.

III. MEĐUNARODNI NAUČNI SKUPOVI I KONFERENCIJE ▶ 7

1. Međunarodna konferencija *Technology + Society =? Future*, u saradnji sa partnerima: WAAS, EASA, GRT, All European Academies – ALLEA, 18–20. maja;
2. Deveti međunarodni lingvistički naučni skup *Boškovićeve dani „Vuk Stefanović Karadžić i Petar II Petrović Njegoš (reformacija jezika, standardizacija i gramatički sistem Vukova modela književnog jezika)”*, 26. maj;
3. Međunarodna naučna konferencija *Održivi razvoj planinskih područja – iskustva, izazovi i perspektive*, u organizaciji tima projekta KATUN (Biotehnički fakultet, Istorijski institut Crne Gore i Fakultet za turizam i hotelijerstvo u Kotoru), uz suorganizatorstvo Akademije, Žabljak, 14–16. septembra;
4. Sedma međunarodna naučna konferencija *Optimization and Applications (OPTIMA 2016)*, Petrovac, u organizaciji CANU, Univerziteta Crne Gore, Računskog centra Ruske akademije nauka i Univerziteta u Evori, Portugalija, 25. septembra – 4. oktobra;
5. Naučni skup Centra mladih naučnika CANU *Savremene tendencije u anglo-američkoj književnosti*, 3. oktobar;
6. Međunarodna naučna konferencija *1000-godišnjica Svetog Jovana Vladimira – The 1000th Anniversary of Saint Jovan Vladimir*, 21–22. oktobra;
7. Naučni skup Centra mladih naučnika CANU *Crna Gora i Italija – književne, kulturne i jezičke veze*, 31. oktobar.

IV. OKRUGLI STOLOVI I RASPRAVE ▶ 5

1. *Rezultati istraživanja o nastavi informatike u gimnazijama u Crnoj Gori*, 15. februar;
2. *Rezultati istraživanja o nastavi matematike i fizike u osnovnim školama i gimnazijama u Crnoj Gori*, 24. maj;
3. *Rezultati istraživanja o nastavi hemije, biologije, fizike, matematike i informatike u osnovnim školama i gimnazijama u Crnoj Gori*, 5. oktobar; (Ova tri okrugla stola rezultat su rada u okviru projekta *Prirodne nauke, matematika i informatika u obrazovnom sistemu Crne Gore*);
4. *Vektori i vektorske bolesti kod ljudi i životinja*, u organizaciji Odbora za poljoprivredu i šumarstvo, 15. novembar;
5. *Paradigme diskursa kulture u Crnoj Gori*, sa istoimenog naučnoistraživačkog projekta, 16. novembar.

V. NAUČNE TRIBINE ▶ 25

1. Akademik Zoran Lakić: *Svetozar Vukmanović Tempo i značaj njegovih Memoara za razvoj naše istoriografije*, 9. februar;
2. Dr Stefan Dalsgard (Steffen Dalsgaard), IT Univerzitet u Kopenhagenu: *White Boxes and Black Boxes: The Generation of Cross-Disciplinary Research Interests for Computer Scientists and Anthropologists* (Bijele i crne kutije: generacijsko interdisciplinarno istraživačko interesovanje za stručnjake na računaru i antropologe), 22. februar;
3. Mr Vladan Dubljević: *Istraživanje ugljovodonika u Crnoj Gori: savremeni trendovi*, 25. februar;
4. Prof. dr Milan Podunavac: *Politika i strah u evropskoj perspektivi*, 2. mart;
5. Prof. dr Kosta Došen: *Teorija dokaza u novom vijeku*, 3. mart;
6. Prof. dr Mladen Kozomara: *Filozofija umjetnosti u pojetičkom ključu*, 24. mart;
7. Prof. dr Radojka Vukčević: *Putevi istorije američke književnosti*, 1. april;
8. Prof. dr Rade Živaljević: *Algebarska topologija i kooperativne igre*, 25. april;
9. Prof. dr Zoran Gavrić: *Umjetnost i uzvišeno: „Veliki Vetilj” Fila Filipovića*, 28. april (zajednička tribina ODN i OU);
10. Akademik Đorđe Borozan: *Sveti Vladimir Dukljanski – hiljadu godina poslije*, 17. maj;
11. Prof. dr Vuk Mandić: *Otkriće gravitacionih talasa*, 13. jun;
12. Prof. dr Aleksandar Lipkovski: *O nastavi matematike*, 23. jun;

13. Prof. dr Časlav Pejović: *Izazovi starenja populacije Japana: Kako sačuvati radnu snagu?*, 19. septembar;
14. Prof. dr Radovan Stojanović: *Vrednovanje naučnoistraživačkog rada: između potrebe i zablude*, 7. oktobar;
15. Akademik Dejan Popović: *Rehabilitacija i bioinženjering: proces sazrevanja kroz integraciju*, 14. oktobar;
16. Dr Lenka Blehova Čelebić: *Jevreji u Osmanskom carstvu*, 14. novembar;
17. Prof. dr Zoran Paunović: *„Hamlet” kao psihološka i politička drama*, 17. novembar;
18. Prof. dr Zoran Lučić: *Pitagorejska aritmetika*, 21. novembar;
19. Prof. dr Slobodan Vujošević: *Mišljenje i računanje*, 28. novembar;
20. Akademik Nebojša Lalić: *Ateroskleroza u dijabetesu: specifičnosti i klinički značaj*, 30. novembar;
21. Prof. dr Dragan Đukanović: *Spoljnopolitička pozicija Crne Gore od obnove nezavisnosti*, 1. decembar;
22. Prof. dr Vlatko Cvrtila: *Velike sile i Sirija*, 2. decembar;
23. Prof. dr Predrag Miranović: *Nobelova nagrada za fiziku 2016. godine*, 12. decembar;
24. Dr Korad Kleving: *Suzdržana velika sila: njemačka politika prema Balkanu i Crnoj Gori na početku XX vijeka*, 13. decembar;
25. Akademik Momir Đurović: *Da li razumijemo budućnost?*, 15. decembar.

VI. PROMOCIJE KNJIGA I PREZENTACIJE ► 8

1. *Rječnik crnogorskog narodnog i književnog jezika*, tom I, 8. april;
2. Zbornik radova *O stanju i korišćenju arhivske građe za istoriju u Crnoj Gori*, 15. april;
3. Veljko Martinović: *Erozija zemljišta i bujice u Crnogorskom primorju*, 10. maj;
4. Zbornik radova *Prirodni resursi Paštrovića u kontekstu Crnogorskog primorja*, Kotor, 20. avgust;
5. Svetozar Savić: *Crnogorska ampelografija*, 13. septembar;
6. Radovan Vukadinović i Lidja Čehulić-Vukadinović: *Evropska ideja od Karla Velikog do Evropske unije*, 6. oktobar;
7. Vlado Strugar: *Drugi svjetski rat – odbrana Jugoslavije*, 25. novembar;
8. Borislav Đukanović i Jasmina Knežević-Tasić: *Bihevioralne zavisnosti u Crnoj Gori*, 7. decembar.

VII. IZLOŽBE ► 2

1. Izložba *„Tragom enformela” (Branko Filipović Filo i Stevan Luketić)* u organizaciji Crnogorske akademije nauka i umjetnosti i Narodnog muzeja Crne Gore, 26. oktobra – 30. novembra, Crnogorska galerija umjetnosti „Miodrag Dado Đurić”, Cetinje;
2. Izložba *Likovni umjetnici Crnogorske akademije nauka i umjetnosti*, povodom 10 godina od obnove nezavisnosti Crne Gore i 45 godina CANU, 15. novembar, Centar savremene umjetnosti, Dvorac Petrovića, Podgorica.

VIII. KOMEMORATIVNE SJEDNICE ► 3

1. Komemorativna sjednica povodom smrti akademika Rajka Vujičića, 15. februar;
2. Komemorativna sjednica povodom smrti Sretena Asanovića, vanrednog člana CANU, 10. jun;
3. Komemorativna sjednica povodom smrti akademika Petra Vlahovića, 18. jul.

IX. IZDAVAČKA DJELATNOST

Izašlo iz štampe ► 21

1. Godišnjak CANU za 2015. godinu;
2. Glasnik OPN br. 21;
3. Glasnik OHN br. 3;
4. *Rječnik crnogorskog narodnog i književnog jezika*, tom I;
5. Zbornik radova sa Devetog međunarodnog lingvističkog skupa *Boškovićeve dani – Vuk Stefanović Karadžić i Petar II Petrović Njegoš (reforma jezika, standardizacija i gramatički sistem Vukova modela književnog jezika)*;
6. Zbornik radova sa Naučnog skupa *Danilo Kiš – osamdeset godina od rođenja (1935–2015)*;
7. Zbornik radova sa Naučnog skupa *Centra mladih naučnika CANU Vjerodostojnost medija – nedostižan san*;
8. Zbornik sa međunarodne konferencije *Technology + Society =? Future*;
9. Svetozar Savić, *Crnogorska ampelografija*;
10. Rade Delibašić, *Vaspitanje za razvoj humane – dostojanstvene ličnosti*;
11. Radovan Vukadinović i Lidija Čehulić-Vukadinović, *Evropska ideja od Karla Velikog do Evropske unije*;
12. Vladimir Ostojić, *Govor Jezera i Šaranaca*;
13. Borislav Đukanović i Jasmina Knežević-Tasić, *Bihevioralne zavisnosti u Crnoj Gori*;
14. Zoran Rašović, *Bogišićeve pravne izreke – skladnosti između rimskopravnog i crnogorskog narodnog vrela*;

15. Radomir Milović i Kosta V. Perišić, *Rudine i Banjani – istorijski, antropogeografski i onomastički doticaji*;
 16. Miomir Dašić, *Da se ne zaboravi – ocjene, prikazi i osvrti*;
 17. Zoran Lakić, *Istorija i istoričari Crne Gore*;
 18. Žarko Đurović, *Teme i dileme*;
 19. *Tragom enformela*, katalog izložbe sa autorskog projekta akademika Pavla Pejovića;
 20. *Likovni umjetnici Crnogorske akademije nauka i umjetnosti*, katalog izložbe povodom 10 godina od obnove nezavisnosti i 45 godina CANU;
- Spomenica preminulom članu CANU, akademiku Branku Popoviću.

X. MEĐUNARODNA SARADNJA

- a) **Učešće predstavnika CANU na skupovima akademijskih asocijacija čiji je CANU nacionalni član (9), posjete nacionalnim akademijama i posjete delegacija nacionalnih akademija:**
- Predsjednik Bugarske akademije nauka (BAN) akademik Stefan Vodeničarov, boravio je u zvaničnoj posjeti CANU, 20–23. marta 2016. godine;
 - Akademik Momir Đurović, predsjednik CANU, učestvovao na proslavi 150 godina Rumunske akademije, 3–6. aprila 2016. godine, Bukurešt;
 - Delegacija Makedonske akademije nauka i umjetnosti (MANU), u sastavu: akademik Taki Fiti, predsjednik, akademik Luan Starova, potpredsjednik, i prof. dr Sašo Cvetkovski, naučni savjetnik u Istraživačkom centru za istorijsko nasljeđe MANU, posjetila CANU, 15. april 2016. godine;
 - Akademik Momir Đurović, predsjednik CANU, učestvovao na 2. zajedničkoj konferenciji zapadnobalkanskog procesa, održanoj u suorganizaciji Austrijske akademije nauka i Njemačke nacionalne akademije nauka Leopoldina, 22–24. maja 2016. godine, Beč;
 - Akademik Momir Đurović, predsjednik CANU, održao uvodno predavanje na godišnjoj Generalnoj skupštini Turske akademije nauka, na temu „Da li ćemo preživjeti 21. stoljeće?“, 4. jun 2016. godine, Ankara;
- Akademik Dragan K. Vukčević, predsjednik CANU, učestvovao u programu obilježavanja 350 godina od osnivanja Francuske akademije nauka, uključujući centralnu manifestaciju „La Journée Mondiale des Sciences“ (Svjetski dan nauka), Pariz, 27. septembar 2016. godine, i naučni simpozijum „Les savoirs en action pour un co-développement en Méditerranée“ (Vještine i znanje u akciji za zajednički razvoj Mediterana), 28. i 29. septembar 2016. godine, Marselj;
 - Akademik Dragan K. Vukčević, predsjednik, akademik Momir Đurović, inostrani član ANUBiH, i Marina Vukićević, načelnica Službe Akademije, učestvovali u programu obilježavanja jubileja 65 godina od osnivanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 28. oktobar 2016. godine, Sarajevo;
 - Akademik Dragan K. Vukčević, predsjednik CANU, posjetio Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti i razgovarao sa akademikom Zvonkom Kusićem, predsjednikom HAZU, 24. novembar 2016. godine, Zagreb;
 - Akademik Dragan K. Vukčević, predsjednik CANU, i akademik Đorđe Borozan, potpredsjednik, učestvovali na simpozijumu „National Academies of Sciences and Arts in the 21st Century“ (Nacionalne akademije nauka i umjetnosti u 21. vijeku), organizovanom u okviru proslave 175 godina kontinuiteta SANU, 2. decembar 2016. godine, Beograd.
- b) **Na osnovu Sporazuma o naučnoj saradnji CANU i Poljske akademije nauka (PAN), dr Adam Čarnecki (Adam Czarniecki), viši istraživač u Institutu za ruralni i poljoprivredni razvoj Poljske akademije nauka u Varšavi (IRWiR PAN), realizovao studijski boravak u Crnoj Gori, 12–17. novembra 2016. godine;**
- c) **Članovi Akademije učestvovali na brojnim naučnim skupovima i izložbama u inostranstvu (Grčka, Slovenija, Hrvatska, Panama, Bugarska, Makedonija, Njemačka, Rusija, Srbija, Velika Britanija, Austrija, Portugalija, Mađarska, Turska, Albanija).**

PREGLED AKTIVNOSTI CRNOGORSKE AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI U 2017. GODINI

I. NAUČNOISTRAŽIVAČKI PROJEKTI ► 19

1. *Biodiverzitet Crne Gore (Katalog parazitskih osa; Katalog vaskularne flore Crne Gore; Katalog faune paukova Crne Gore; Katalog faune osolikih muva Crne Gore; Katalog flore mahovina Crne Gore)* – rukovodilac akademik Gordan Karaman;
2. *Genetički resursi u poljoprivredi i šumarstvu Crne Gore (Genetički resursi u biljnoj proizvodnji; Genetički resursi u stočarstvu; Genetički resursi u šumarstvu)* – rukovodilac prof. dr Milan Marković;
3. *Prirodne nauke, matematika i informatika u obrazovnom sistemu Crne Gore* – rukovodilac akademik Slobodan Backović;
4. *Cerebrovaskularne bolesti u populaciji Crne Gore* – rukovodilac akademik Svetomir Ivanović i prof. dr Vaso Antunović;
5. *Istorijat vinogradarstva Crne Gore (XVIII-XX vijek)* – rukovodilac dr Svetozar Savić;
6. *Globalizacija, mala zemlja i razvoj nauke u Crnoj Gori* – rukovodilac akademik Milica Kostić;
7. *Pravno-ekonomska analiza usaglašavanja kompanijskog prava Crne Gore sa pravom Evropske unije* – rukovodilac akademik Dragan Radonjić;
8. *Crnogorska služba Valtazara Bogišića* – rukovodilac prof. dr Zoran Rašović, vanredni član CANU;
9. *Izvori za istoriju Crne Gore* – rukovodilac akademik Đorđe Borozan;
10. *Turski (osmanski) izvori za istoriju Crne Gore* – rukovodilac prof. dr Šerbo Rastoder, vanredni član CANU;
11. *Učesnici Podgoričke skupštine* – rukovodilac akademik Zoran Lakić;
12. *Paradigme diskursa kulture u Crnoj Gori* – rukovodilac akademik Nenad Vuković;
13. *Crnogorski dijalekatsko-onomastički kompleks – Rječnici crnogorskih narodnih govora (Rječnik govora okoline Bijelog Polja; Rječnik govora okoline Berana;*

- Frazeološki rječnik Njegoševog djela*) – rukovodilac akademik Branislav Ostojić;
14. *O NOR-u i revoluciji u Crnoj Gori* – rukovodilac akademik Miomir Dašić;
 15. *Otisak kamena – stećci u Crnoj Gori* – rukovodilac akademik Anka Burić;
 16. *Prilozi za muzičku kulturu Crne Gore XIX–XX vijek* – rukovodilac prof. Žarko Mirković, vanredni član CANU;
 17. *Umjetnost i angažovanost, Miloš Vušković kao karikaturista* – rukovodilac akademik Pavle Pejović;
 18. *Akademici CANU – pjesnici (16 pjesnika)* – rukovodilac Pavle Goranović, vanredni član CANU;
 19. *Crvena stijena* – rukovodilac Robert Vejlon, inostrani član CANU (CANU i Narodni muzej Crne Gore).

MEĐUNARODNI PROJEKTI ► 7

1. *Radon u školama i vrtićima u Crnoj Gori*, rukovodilac akademik Perko Vukotić. Nosioci projekta su CANU, Ministarstvo prosvjete i Ministarstvo održivog razvoja i turizma. Projekat finansira Međunarodna agencija za atomsku energiju i Vlada Crne Gore.
2. *Strengthening Regional Cooperation in the Field of Renewable Energy Sources for Sustainable Development and Climate Change Reduction in the Western Balkan Countries* (Jačanje regionalne saradnje na polju obnovljivih izvora energije za održivi razvoj i redukciju klimatskih promjena u zemljama Zapadnog Balkana). CANU partner na projektu Akademije nauka i umjetnosti Republike Srpske, u okviru Programa podrške Uneska za period 2016–2017. Predstavnik Akademije je akademik Momir Đurović.
3. *Bulgaria, Montenegro and the Balkans from the Berlin Congress to the Present* (Bugarska, Crna Gora i Balkan od Berlinskog kongresa do danas). Zajednički projekat CANU i Instituta za balkanske studije pri Bugarskoj akademiji

nauka. Rukovodilac projekta sa strane CANU je akademik Đorđije Borozan, potpredsjednik.

4. *Istraživanja materijalnog kulturnog nasljeđa i hronologije i tipologije grada Svač/Šas*, u okviru Protokola o zajedničkoj saradnji CANU i Akademije nauka Albanije.
5. Priprema ilustrovanog kataloga *Fundusa Manastira Sv. Jovana Vladimira* i *Kodeksa Sv. Jovana Vladimira*, u okviru Protokola o zajedničkoj saradnji CANU i Akademije nauka Albanije. Imenovani zajednički timovi.
6. CANU podnijela predloge projekata *Arheografija mediteranske Crne Gore* i *Razvijanje metode za ocjenu ranjivosti karstnih podzemnih voda na zagađenje na teritoriji sliva Jadranskog basena Crne Gore*, u okviru Evromediteranske mreže akademija (EMAN), a uz podršku Međukademijske grupe za razvoj (GID), sa sjedištem u Parizu.
7. CANU prijavila dva projekta *MultiPPS: Multicomponent, multidimensional and multisensory polynomial phase signals estimators*, (prof. Igor Đurović, vanredni član CANU) i *GBDSP: Graph signal processing on big data exhibiting sparsity property*, (akademik Ljubiša Stanković), na poziv Evropskog istraživačkog savjeta (ERC).

II. MEĐUNARODNI NAUČNI SKUPOVI I KONFERENCIJE ► 7

1. *Stanovništvo Crne Gore – struktura i projekcije*, u organizaciji CANU i Univerziteta Donja Gorica, 29. jun;
2. *Upotreba rodno osjetljivog jezika* – Centar mladih naučnika CANU, 22. septembar;
3. Osmo međunarodna naučna konferencija *Optimization and Applications (OPTIMA 2017)*, u organizaciji CANU, Univerziteta Crne Gore, Računskog centra Ruske akademije nauka i Univerziteta u Evori iz Portugalije, Petrovac, 2–7. oktobar;
4. *Evropa, Balkan, Crna Gora*, u organizaciji CANU i Humanističkih studija UDG, 5–7. oktobar;
5. Međunarodna konferencija: *Globalizam i (li) nacionalizam /Globalism vs Nationalism*, zajedno sa Svjetskom akademijom umjetnosti i nauka, Evropskom akademijom nauka i umjetnosti i Globalnim okruglim stolom, 2–3. novembar;
6. *Bioetički izazov i nove tehnologije u biomedicini*, u organizaciji CANU i Medicinskog fakulteta UCG, 17. novembar;
7. *Književnost i filozofija – intertekstualne veze*, Centar mladih naučnika CANU, 22. novembar.

III. OKRUGLI STOLOVI I RASPRAVE ► 9

1. *Rezultati međunarodnog testiranja učenika PISA 2015*, 24. februar;
2. *Genetički resursi u poljoprivredi i šumarstvu Crne Gore* GENRES, 28. februar;
3. *Prednacrt zakona o izmjenama i dopunama sistemskih zakona douniverzitetskog obrazovanja*, 19. april;
4. *Rasprava o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju*, 10. maj;
5. *Klimatske promjene, prirodni resursi i energija* (u organizaciji CANU i Univerziteta Donja Gorica), 13. jun;
6. *Komarci – prenosioci i izazivači bolesti*, 7. novembar;
7. *Arheološka baština Crne Gore*, 14. novembar;
8. *Bioetički izazovi i nove tehnologije u biomedicini* (u organizaciji CANU i Medicinskog fakulteta UCG), 17. novembar;
9. *Paradigme diskursa kulture u Crnoj Gori*, 21. novembar.

IV. NAUČNE TRIBINE ► 60

1. Dr Marina Glamočak: *Zapadni Balkan i energetska sigurnost Evropske unije*, 13. februar;
2. Prof. dr Vaso Antunović: *Tretman švanoma vestibularnog živca – rezultati i perspektive*, 17. februar;
3. Prof. dr Zoran Stojanović: *Kaznena politika sudova*, 21. februar;
4. Akademik Branislav Ostojić: *Dijalekatsko i normativno u jeziku Gorskog vijenca*, 3. mart;
5. Prof. dr Ranko Raičević: *Cerebrokardijalne interrekcije – klinički značaj*, 10. mart;
6. Prof. dr Ljubinka Trgovčević-Mitrović: *Modernizacija Balkana – činjenice i problemi*, 13. mart;
7. Akademik Tonko Maroević: *Lirsko čitanje Gorskog vijenca*, „ada što je nego maštarije”, 16. mart;
8. Prof. dr Ervin Sejdić: *Možemo li koristiti veliku količinu podataka za razumijevanje funkcionalnih promjena u gutanju*, 23. mart;
9. Akademik Radomir V. Ivanović: *Odabrani komentari i kritika izdanja Gorskog vijenca u poslednjim decenijama razvoja njegologije*, 30. mart;
10. Prof. dr Tanja Mišćević: *Da li su izazovi za EU izazovi i za njene buduće članice – pogled iz regiona?*, 31. mart;

11. Prof. dr Vesna Miranović: *TELEMONTEKG – tehnološki izazov za sprečavanje iznenadne srčane smrti*, 3. april;
12. Akademik Nenad Vuković: *Petar II Petrović Njegoš u poljskoj istoriji i kulturi*, 5. april;
13. Prof. dr Vera Popović-Brkić: *Hormoni i ravnoteža*, 7. april;
14. Gojko Čelebić: *Crnogorska književnost – kontinuitet i identitet*, 13. april;
15. Prof. dr Biljana Lazović: *Maslinarstvo – važan sektor poljoprivrede Mediterana*, 20. april;
16. Jevrem Brković, vanredni član CANU: *Njegoš kao književna inspiracija danas*, 21. april;
17. Prof. dr Miodrag Mateljević: *Hiperbolička geometrija, geometrija prostora Minkovskog, Mebijusove transformacije*, 8. maj;
18. Prof. dr Zoran Đikanović: *Finansijsko tržište u doba digitalizacije*, 10. maj;
19. Prof. dr Vesna Kilibarda: *Njegoševa prva posjeta Veneciji i njeni odjeci u Gorskom vijencu*, 11. maj;
20. Akademik Predrag Peško, SANU: *Od Barrettovog jednjaka do karcinoma*, 12. maj;
21. Prof. dr Vladimir Dragović: *Neobični bilijari i njihova topološka, dinamička i aritmetička svojstva*, 16. maj;
22. Prof. dr Dejan Popović: *Suprotstavljanje izbjegavanju plaćanja poreza u međunarodnom kontekstu*, 17. maj;
23. Prof. dr Sonja Tomović-Šundić: *Njegoševa estetika*, 18. maj;
24. Prof. dr Ilija Vujačić: *O ustavnom patriotizmu*, 24. maj;
25. Prof. dr Vesna Lačković: *Histološke i embrionalne determinante aneurizme aorte*, 29. maj;
26. Prof. dr Tatjana Đurišić-Bečanović: *Odbrambena funkcija Njegoševih tekstova Luča mikrokozma i Gorski vijenac*, 1. jun;
27. Pavle Goranović, vanredni član CANU: *100 godina od rođenja Radovana Zogovića, Lirika zemlje i poezija kao uslov djelovanja i postojanja*, 5. jun;
28. Prof. dr Mirka Zogović: *Danteova komedija i njeno tumačenje kroz vrijeme*, 6. jun;
29. Dr Ivan Čolović: *Problemi kritike političkih mitova*, 8. jun;
30. Balša Brković: *Kako danas čitati Njegoša*, 22. jun;
31. Prof. dr Cane Tulić: *Nedostatak testosterona kod muškaraca*, 23. jun;
32. Prof. dr Victor M. Buchstaber: *Fullerenes, Nanotubes and Combinatorial Structures on Surface*, 30. jun;
33. Dr Željko Bogetić: *Globalni, regionalni i lokalni izazovi ravnomjernog prosperiteta*, 7. septembar;
34. Prof. dr Naser Prljača: *Iskustvo razvoja ICT projekata u inkubatoru BIT centra Tuzla, uloga Univerziteta u Tuzli, Fakulteta elektrotehnike*, 14. septembar;
35. Prof. dr Lazar Davidović: *Aneurizmska bolest: od aortinog luka do bifurkacije*, 15. septembar;
36. Niko Martinović: *110 godina od rođenja slikara Petra Lubarde*, 19. septembar;
37. Prof. dr Radmilo Marojević: *Izdanja i priređivači Gorskog vijenca*, 21. septembar;
38. Prof. dr Živko Andrijašević: *Djelo akademika Dimitrija Vujovića – tumačenje, značenje, uticaji*, 28. septembar;
39. Prof. dr Ilija Vujačić: *Politička misao u Gorskom vijencu*, 3. oktobar;
40. Prof. dr Dejan Jović: *Osnivački mit i nove demokratije: slučaj Hrvatske*, 4. oktobar;
41. Prof. dr Marko Bumbaširević: *Primjena mikrohirurgije u rekonstruktivnoj hirurgiji ekstremiteta*, 6. oktobar;
42. Prof. dr Danijel Denegri: *Od W, Z otkrića do Higgs-ove čestice – šta je sljedeće?*, 10. oktobar;
43. Prof. dr Čedomir Čupić: *Njegoš u svom i našem vremenu*, 12. oktobar;
44. Dr Michael Weninger: *Future of a united Europe?-Perspectives and challenges of our common European house*, 18. oktobar;
45. Prof. dr Velimir Radmilović: *Fenomeni faznih prelaza u legurama Al-Sc na atomskom nivou*, 19. oktobar;
46. Prof. dr Zoran Stojanović: *Nikola Srzentić – život i djelo*, 20. oktobar;
47. Prof. dr Gordana Đurović: *Djelo prof. Rista Vukčevića – privredni razvoj i makroekonomsko upravljanje*, 24. oktobar;
48. Dr Mihailo St. Popović: *Institut za srednjovjekovne studije, Beč: Dvije reljefne karte Balkana – „neobičan” pogled na Skoplje i na Crnu Goru u prvoj trećini 20. vijeka*, 31. oktobar;
49. Dr Ana Jokanović: *Superračunari – primjene i izazovi*, 6. novembar;
50. Prof. mr Janko Ljumović: *Njegoš kao savremenik: Izvedbe Gorskog vijenca u savremenom crnogorskom pozorištu*, 8. novembar;
51. Prof. dr Miodrag Perović: *330 godina Njutnovih Principia*, 13. novembar;
52. Prof. dr Ranko Lazović: *Kolorektalni karcinom – skrining, dijagnostika i liječenje*, 15. novembar;
53. Prof. dr Hoze Miguel Martinez Zapater, Španija: *Genetski diverzitet vinove loze u Crnoj Gori*, 23. novembar;
54. Akademik Predrag Peško: *O životu i djelu akademika Ljubomira Rašovića*, 24. novembar;
55. Prof. dr Lino Veljak: *150 godina Marksovog „Kapitala”*, 6. decembar;
56. Prof. dr Predrag Miranović: *Nobelova nagrada za fiziku 2017. godine*, 11. decembar;

57. Jan Harlan, *Kjubrik moć kroz umjetnosti*, 12. decembar;
58. Prof. dr Predrag J. Marković: *Kopernikanski obrt u istoriji – Oktobarska revolucija*, 13. decembar;
59. *Omaž Dušanu Vukotiću Vudu*, povodom 90 godina od njegovog rođenja, 14. decembar;
60. Prof. dr Roman Bošnjak: *Minimalnoinvanzivna neurohirurgija: implikacije u endoskopskoj mikrohirurgiji lezija mozga i lobanjske baze*, 15. decembar.

V. PROMOCIJE KNJIGA ► 6

1. Zbornik radova sa naučnog skupa *Danilo Kiš – osamdeset godina od rođenja (1935–2015)*, 22. februar;
2. Akademik Radomir V. Ivanović: *Njegoš. Njegošologija. Njegošolozi*, 18. septembar;
3. Robert Whallon, *Crvena Stijena in Cultural and Ecological Context*, 14. novembar;
4. Prof. dr Slavica Perović, *Pojmovna metafora kulturno srodnih pojmova*, 16. novembar;
5. Prof. dr Vesna Kilibarda i doc. dr Jelena Knežević: *Njegoševa biblioteka* i Dobrilo Aranitović, *Selektivna bibliografija o Gorskom vijencu (1847–2016)*, (zajednička promocija), 5. decembar;
6. *Besjede o Njegošu*, zbornik predavanja sa Tribine *Petar II Petrović Njegoš*, 21. decembar.

VI. IZLOŽBE ► 2

1. Umjetnički radovi Pera Počeka i Rista Stijovića posvećeni *Gorskom vijencu* – zajedno sa Narodnim muzejom Crne Gore – Centar savremene umjetnosti, Dvorac Petrovića, Podgorica, 18. maj;
2. *Umjetnik i angažovanost, Miloš Vušković kao karikaturista*, CANU, 21. decembar.

VII. KOMEMORATIVNE SJEDNICE ► 3

1. Komemorativna sjednica povodom smrti akademika Olge Perović, 3. mart;
2. Komemorativna sjednica povodom smrti akademika Momčila Zečevića, 12. septembar;
3. Komemorativna sjednica povodom smrti akademika Dragutina Vukotića, 13. decembar.

VIII. IZDAVAČKA DJELATNOST

Izašlo iz štampe ► 28

1. Godišnjak CANU za 2016. godinu;
2. Jubilarno izdanje *Gorskog vijenca*;

3. Glasnik Odjeljenja društvenih nauka br. 23;
4. Zbornik sa Naučnog skupa 1000 – *godišnjica Svetog Jovana Vladimira*;
5. Zbornik sa Naučnog skupa *Crna Gora i Italija – književne, kulturne i jezičke veze*;
6. *Besjede o Njegošu*, zbornik radova sa Tribine *Petar II Petrović Njegoš*;
7. Mihailo Burić, Budimir Fuštic i Predrag Bulajić, *Atlas zemljišta Crne Gore*;
8. Miodrag Perović, *Istorija matematike*, tom I, II i III;
9. Momir Đurović, *The future has no history*;
10. Radomir Milović i Kosto V. Perišić, *Rudine i Banjani – istorijski, antropogeografski i onomastički doticaji*;
11. Vojislav Nikčević, *Romani i Romeji*;
12. Zdravko M. Deletić, *Metodologija istorijskih istraživanja*;
13. Robert Whallon, *Crvena Stijena in Cultural and Ecological Context*;
14. Vesna Kilibarda, Jelena Knežević, *Njegoševa biblioteka*;
15. Jelena Bašanović-Čečović, *Jezik i stil Janka Đonovića*;
16. Slavica Perović, *Pojmovna metafora kulturno srodnih pojmova*;
17. Zoran Lakić, *Istorija i istoričari Crne Gore*;
18. Radomir V. Ivanović, *Njegoš. Njegošologija. Njegošolozi*;
19. Miomir Dašić, *Da se ne zaboravi – ocjene, prikazi i osvrti*;
20. Vlado Strugar, *Uzimaj redom Gospode*;
21. Zoran Lakić, *Crna Gora u Jugoslaviji. Odabrani članci, rasprave i eseji*;
22. Zoran Rašović, *Crnogorska služba Valtazara Bogišića (ne) završeni zakonski projekti*;
23. Radovan Zogović, *Pjesme nepokorne – izbor iz poezije*, priredio Miraš Martinović;
24. Radule Knežević, *Suvremena politička teorija*;
25. Dobrilo Aranitović, *Selektivna bibliografija o Gorskom vijencu (1847–2016)*;
26. Katalog *Poček/ Stijović*;
27. Katalog *Umjetnik i angažovanost, Miloš Vušković kao karikaturista*;
28. Spomenica preminulom članu CANU, akademiku Vladimiru Vojvodiću.

IX. MEĐUNARODNA SARADNJA

- a) Učešće predstavnika Akademije na skupovima asocijacija čiji je CANU nacionalni član, posjete nacionalnim akademijama nauka i posjete predstavnika drugih akademija našoj Akademiji:
 - Generalna skupština Evromediterranske mreže akademija (*EMAN General Assembly*), pod

- pokroviteljstvom Međukademijske grupe za razvoj (G. I. D.), 20–23. mart, Đenova.
- Sastanak evropskih nacionalnih članova Međunarodnog savjeta za nauku (*European National Members of the International Council for Science Annual Meeting*), u Letonskoj akademiji nauka, 11–12. maj, Riga;
 - Posjeta delegacije CANU Akademiji nauka Albanije, 25–26. maj, Tirana. Potpisan bilateralni Protokol o saradnji;
 - Treća zajednička naučna konferencija Berlinskog procesa / Proces za Zapadni Balkan, (*3rd Joint Science Conference of the Berlin Process / Western Balkans Process*), u organizaciji Francuske akademije nauka i Njemačke nacionalne akademije nauka Leopoldina, 14–16. jun, Pariz;
 - Generalna skupština Evropske federacije akademija prirodnih i humanističkih nauka (All European Academies – ALLEA), i simpozijum „Sustainability and Resilience” (Održivost i prilagodljivost), organizovan u saradnji sa Academia Europaea, u Mađarskoj akademiji nauka, 4–7. septembar, Budimpešta;
 - Osma konferencija akademija podunavske regije (*8th Danube Academies Conference – 8th DAC*), i Sastanak predsjednika akademija podunavske regije, u organizaciji Srpske akademije nauka i umjetnosti (SANU) i Evropske akademije nauka i umjetnosti (EASA), 21–22. septembar, Beograd;
 - Sastanak Radne grupe ALLEA-e za obrazovanje u nauci (*ALLEA WG on Science Education*), u Francuskoj akademiji nauka (*Academie des Sciences*), 5. oktobar, Pariz;
 - Učešće delegacije CANU na proslavi povodom 50 godina od osnivanja Makedonske akademije nauka i umjetnosti (MANU), 8–10. oktobar, Skoplje;
 - Posjeta predsjednika Tatarstanske akademije nauka, akademika Miakzuma Salahova (Myakzyum Salakhov), i razgovori o mogućnostima uspostavljanja naučne saradnje između dvije akademije, 12. oktobar, Podgorica;
 - Sastanak Upravnog odbora Svjetske akademije umjetnosti i nauka (WAAS Board of Trustees), 4. novembar, Podgorica;
- b) Studijski boravci u Crnoj Gori po osnovu bilateralnih sporazuma o saradnji:**
Na osnovu Sporazuma o naučnoj saradnji CANU i Bugarske akademije nauka (BAN), studijski boravak u Crnoj Gori, u sklopu dva zajednička projekta, realizovala su 4 istraživača iz Bugarske, u ukupnom trajanju od 21 dan.
- c) Članovi Akademije učestvovali su, kao predstavnici Akademije ili po osnovu svog individualnog rada, na brojnim naučnim skupovima, te realizovali studijske boravke u zemljama Evrope i šire: Hrvatska, Italija, Bosna i Hercegovina, Rusija, Srbija, Velika Britanija, Sjedinjene Američke Države, Mađarska, Turska, Albanija.**

PREGLED AKTIVNOSTI CRNOGORSKE AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI U 2018. GODINI

I. NAUČNOISTRAŽIVAČKI PROJEKTI ► 18

1. *Biodiverzitet Crne Gore (Katalog parazitskih osa Crne Gore; Katalog faune paukova Crne Gore; Katalog faune osolikih muva Crne Gore; Katalog pseudoškorpija Crne Gore)* – rukovodilac akademik Gordan Karaman;
2. *Cerebrovaskularne bolesti u populaciji Crne Gore* – rukovodilac prof. dr Vaso Antunović;
3. *Istorijat vinogradarstva Crne Gore (XVIII–XX vijek)* – rukovodilac dr Svetozar Savić;
4. *Genetsko nasljeđe vinove loze u Crnoj Gori* – rukovodilac prof. dr Vesna Maraš;
5. *Digitalizacija u Crnoj Gori: istorijat, stanje i perspektiva* – rukovodilac akademik Ljubiša Stanković;
6. *Crnogorska služba Valtazara Bogišića* – rukovodilac prof. dr Zoran Rašović, vanredni član CANU;
7. *Humanizam i srednjoškolsko obrazovanje* – rukovodilac akademik Dragan K. Vukčević;
8. *Zelena ekonomija i zeleni poslovi: izazovi i mogućnosti u Crnoj Gori* – rukovodilac prof. dr Veselin Vukotić, vanredni član CANU;
9. *Kodifikacija građanskog prava u Crnoj Gori i uređenje novih ugovora u privredi* – rukovodilac akademik Dragan Radonjić;
10. *Izvori za istoriju Crne Gore iz dubrovačkih arhiva* – rukovodilac akademik Đorđe Borozan;
11. *Turski (osmanski) izvori za istoriju Crne Gore* – rukovodilac prof. dr Šerbo Rastoder, vanredni član CANU;
12. *Susreti kultura – strane književnosti u Crnoj Gori do 1918. godine* – rukovodilac prof. dr Vesna Kilibarda;
13. *Akademске бесједe* – rukovodilac akademik Zoran Lakić;
14. *Iguman Mojsije i njegovi odnosi sa mitropolitima Petrom I Petrovićem i Petrom II Petrovićem Njegošem u prvoj polovini 19. vijeka* – rukovodilac akademik Miomir Dašić;
15. *Nikola Petrović – crnogorski vladar i pjesnik kod Poljaka* – rukovodilac akademik Nenad Vuković;
16. *Otisak kamena – stećci u Crnoj Gori* – rukovodilac akademik Anka Burić;
17. *Miodrag Vasiljević* – rukovodilac prof. Žarko Mirković, vanredni član CANU;
18. *Akademici CANU – prozaisti* – rukovodilac Pavle Goranović, vanredni član CANU.

MEĐUNARODNI PROJEKTI I INICIJATIVE ► 6

1. Nastavljen rad na projektu „Radon u školama i vrtićima u Crnoj Gori”. Nosioći projekta su CANU, Ministarstvo prosvjete i Ministarstvo održivog razvoja i turizma. Projekat finansira Međunarodna agencija za atomsku energiju i Vlada Crne Gore. Rukovodilac projekta akademik Perko Vukotić.
2. Nastavljen rad na zajedničkom projektu CANU i Instituta za balkanske studije Bugarske akademije nauka „Bulgaria, Montenegro and the Balkans from the Berlin Congress to the Present” (Bugarska, Crna Gora i Balkan od Berlinskog kongresa do danas). Rukovodilac projekta na strani CANU akademik Đorđe Borozan.
3. Nastavljen rad na zajedničkom projektu CANU i Instituta za balkanske studije BAN „Medieval Balkans talking about itself: The Voice of the Natives” (Srednjovjekovni Balkan priča o sebi: glas starosjedilaca). Rukovodilac projekta na strani CANU akademik Đorđe Borozan.
4. Realizacija inicijative o istraživanju arhivske građe u Vatikanskim arhivima vezanim za Crnu Goru. (Formiran projektni tim i utvrđen plan aktivnosti).
5. Realizacija inicijative za saradnju između CANU i Instituta za slavistiku Poljske akademije nauka, na dugoročnom projektu, na temu „Identitet i religija u odnosima manjine i većine. Poljski i crnogorski primjer”. Predlog dostavila prof. Lila Moroz-Grzelak, iz Instituta za slavističke studije PAN;
6. Realizacija inicijative međunarodne Globalne organizacije rada (Global Labor Organization – GLO, Esen, Njemačka) za potpisivanje Memoranduma o razumijevanju

(MoU) između Odjeljenja društvenih nauka CANU i GLO, kojim se predviđa učešće u zajedničkim istraživačkim projektima iz oblasti socijalne politike i ekonomije.

II. MEĐUNARODNI NAUČNI SKUPOVI I KONFERENCIJE ► 6

1. Naučni skup *Žena u jeziku i književnosti – jezik i književnost o ženi*, Centar mladih naučnika i umjetnika, 22. jun;
2. Međunarodni naučni skup *Spoljna politika Crne Gore – istorija i svremenost*, u organizaciji CANU, Vlade Crne Gore i Univerziteta Donja Gorica, 27. septembar;
3. Međunarodna naučna konferencija *Optimization and Applications (OPTIMA 2018)*, u organizaciji CANU, Univerziteta Crne Gore, Računskog centra Ruske akademije nauka i Univerziteta Evora iz Portugalije, Petrovac, 1–6. oktobra;
4. Međunarodni simpozijum *Culture, Technology and Humanism*, koji je CANU organizovala u saradnji sa Evromediterranskom akademijom mrežom (Euro Mediterranean Academies Network – EMAN), Bar (hotel Princess), 4–6. oktobra;
5. Međunarodni naučni skup *Ustavni patriotizam*, u organizaciji CANU i Univerziteta Donja Gorica, 11. oktobar;
6. Međunarodni naučni skup *Književno djelo Stefana Mitrova Ljubiše u svom vremenu i danas*, u organizaciji CANU sa međunarodnim učešćem, 7–8. novembra.

III. SARADNJA SA INSTITUCIJAMA U CRNOJ GORI NA BAZI SPORAZUMA

Crnogorska akademija nauka i umjetnosti ima 15 potpisanih sporazuma o saradnji sa institucijama u Crnoj Gori i to: sa 3 univerziteta – Univerzitetom Crne Gore, Univerzitetom Donja Gorica i Univerzitetom Mediteran, sa 5 ministarstava – Ministarstvom kulture, Ministarstvom prosvjete, Ministarstvom pravde, Ministarstvom vanjskih poslova, Ministarstvom zdravlja, sa 7 institucija – Kliničkim centrom Crne Gore, Fondacijom „Petrović Njegoš“, Fondacijom „Petar Lubarda“, Nacionalnom bibliotekom „Đurđe Crnojević“, Kompanijom „13. jul – Plantaže“ a. d., Opštinom Bar i Prijestonicom Cetinje. Na osnovu ovih sporazuma realizovana su 3 međunarodna naučna skupa, 3 okrugla

stola, 5 zajedničkih projekata, 2 zajednička izdanja i 1 izložba likovnih radova.

IV. OKRUGLI STOLOVI, RASPRAVE I OMAŽI ► 12

1. *Istraživanje radona u stanovima u Crnoj Gori*, 15. februar;
2. *O stvaralaštvu Huseina Bašića*, CANU, 30. mart;
3. *Crna Gora: izazovi klimatskih promjena*, CANU i Centar za klimatske promjene, prirodne resurse i energiju UDG, 5. april;
4. *O promjenama u douniverzitetskom obrazovanju Crne Gore*, 12. april;
5. *Humanizam i srednjoškolsko obrazovanje: mjesto i uloga sociologije i srodnih disciplina*, 13. april;
6. *O metodološkim pitanjima popisa stanovništva*, 23. april;
7. *Mjerila o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja*, 26. april;
8. *Apsolutno vs. relativno siromaštvo – važnost i metodološki aspekti*, CANU, Univerzitet Donja Gorica i Monstat, 17. oktobar;
9. *Crna Gora 1878–1918. godine*, 22. novembar;
10. *Omaž Žarku Đuroviću*, 12. decembar;
11. *Omaž Mirku Kovaču*, 14. decembar;
12. *Omaž Jevremu Brkoviću*, 21. decembar.

V. NAUČNE TRIBINE ► 42

1. Prof. dr Marina Ratković: *Program transplantacije organa u Crnoj Gori*, 19. januar;
2. Prof. dr Aleksandar Bošković: *Savremena antropologija – teme i izazovi*, 7. februar;
3. Prof. dr Aleksandar Baucal: *Ključne kompetencije za budućnost mladih generacija*, 8. februar.
4. Prof. dr Žarko Dašić: *Prelomi zgloba kuka – dijagnostika, klinička slika i liječenje*, 9. februar;
5. Prof. dr Zoran Rašović: *(Ne)poznato o štampanju, proglašenju i primjeni Opšteg imovinskog zakonika za Knjaževinu Crnu Goru u 1888. godini*, 20. februar;
6. Prof. dr Ranko Raičević: *Život i djelo akademika Vladimira Vojvodića*, 22. februar;
7. Prof. dr Žika Bujuklić: *Bogišićev uticaj na pravnu leksiku Laze Kostića tokom prevođenja Dernburgovih „Pandekta“*, 9. mart;
8. Prof. dr Šćepan S. Miljanić: *Postfosilna energetika – moguća globalna rješenja za budućnost*, 15. mart;
9. Dr Stevan Jokić: *Đak, nastavnik, škola u svijetu koji se mijenja*, 21. mart;
10. Prof. dr Đorđije Karadaglić: *Psorijaza – ima li pomaka?*, 23. mart;

11. Prof. dr Mervyn Singer: *Critical illness – is the body smarter than we think?*, 28. mart;
12. Prof. dr Miodrag Šuvaković: *Funkcija i kontrafunkcija: Socijalistički modernizam*, 29. mart;
13. Prof. dr Marko Petrak: *Bogišić i stari crnogorski zakonici*, 17. april;
14. Akademik Nenad Vuković: *100 godina od rođenja Ingmara Bergmana*, 19. april;
15. Prof. dr Miodrag Radunović: *Kalkuloza žučne kese: etiologija, savremeni pristup dijagnostici i liječenju*, 20. april;
16. Prof. dr Josip Kregar: *Na dnu bunara: korupcija kao stanje društva – dijagnoza, lijekovi i prognoza*, 25. april;
17. Prof. dr Gojko Bežovan: *Kako sprovesti reforme i efikasnim korišćenjem sredstava EU pokrenuti razvoj?*, 4. maj;
18. Prof. dr Dragana Radojičić: *Život i djelo akademika Petra Vlahovića*, 14. maj;
19. Prof. dr Kornelije Kvas: *Realizam u svjetskoj književnosti*, 16. maj;
20. Akademik Radomir V. Ivanović: *Bogišićev doprinos razvoju folkloristike (s posebnim osvrtom na bugarštice)*, 17. maj;
21. Prof. dr Mirjana Gotić: *Mijeloproliferativne neoplazme – kliničke implikacije molekularno-genetskih otkrića*, 18. maj;
22. Prof. dr Ivana Trbojević-Milošević, *Interkulturalna pragmatika: komunikacijski problemi u interkulturalnim govornim događajima*, 23. maj;
23. Prof. dr Josef Kautzner: *Atrijalna fibrilacija – rastuća epidemija*, 24. maj;
24. Prof. dr Miodrag V. Orlić: *Uticaj Opšteg imovinskog zakonika (za Knjaževinu Crnu Goru) na razvoj srpskog (i jugoslovenskog) prava*, 25. maj;
25. Prof. dr Dragan Delić: *Značaj infektivnih bolesti u 21. vijeku – tekuće zablude i moguće istine*, 1. jun;
26. Prof. dr Aleksandar Čilikov: *Postvizantijski slikari Crne Gore u XVII vijeku*, 6. jun;
27. Prof. dr Novo Pržulj: *Genetički modifikovani organizmi – pitanje siromaštva ili profita*, 21. jun;
28. Akademik Đorđe Borozan: *Knjaz Nikola i Valtazar Bogišić*, 29. jun;
29. Akademik Vladimir Kanjuh: *Primarni (benigni i maligni) i sekundarni tumori srca (Morfološko-kliničke korelacije i kliničke dijagnostičke greške)*, 14. septembar;
30. Dr Vlaho Bogišić: *Nepравни izvori crnogorskog Zakonika*, 18. septembar;
31. Yohanan Friedmann: *The meaning of tolerance in the Islamic tradition / Značenje tolerancije u islamskoj tradiciji*, 3. oktobar;
32. Radivoj Cvetičanin: *Radomir Konstantinović i njegov esej Ko je Barbarogenije*, 9. oktobar;
33. Prof. dr Radmilo Marojević: *Jezik Valtazara Bogišića (prema jeziku Njegoševom: folklorna i knjiška tradicija)*, 11. oktobar;
34. Akademik Branislav Ostojić: *Jezička struktura OIZ-a za Knjaževinu Crnu Goru Valtazara Bogišića s posebnim osvrtom na njegovu leksičku i tvorbenu semantiku*, 18. oktobar;
35. Prof. dr Vladimir Todorović: *Izazovi liječenja kancera u zemljama u razvoju*, 26. oktobar;
36. Prof. dr Borislav Čolaković: *Dr Niko Miljanić, u spomen i sjećanje*, 2. novembar;
37. Prof. Toshiyuki Kono: *Destruction and Recovery of Cultural Heritage / Uništenje i obnova kulturnog nasljeđa*, 9. novembar;
38. Prof. dr Vladimir Mako: *Estetičko mišljenje i traganje za nacionalnim identitetom u arhitekturi: evropsko iskustvo*, 14. novembar;
39. Prof. dr Olivera Miljanović: *Rijetke bolesti u populaciji Crne Gore*, 16. novembar;
40. Dr Johan Ickx: *Historical Archive of the Holy See / Istorijski arhiv Svete Stolice*, 29. novembar;
41. Prof. dr Ilija Vujačić: *Marksova politička misao*, 3. decembar;
42. Doc. dr Brigita Smolović: *Smjernice u dijagnostici i liječenju upalnih bolesti crijeva*, 7. decembar.

VI. PROMOCIJE KNJIGA ► 7 (12)

1. Mile Grozdanić, *Otisak i znak*, 14. jun;
2. Mihailo Burić, Budimir Fuštić i Predrag Bulajić, *Atlas zemljišta Crne Gore*, 20. jun;
3. Radovan Zogović, *Pjesme nepokorne – izbor iz poezije*, priredio Miraš Martinović, 26. jun;
4. Jevrem Brković, *Lirika Duklje (izbor iz poezije)*, priredila Tatjana Bečanović, 10. septembar;
5. Radomir V. Ivanović, *Kazalice Stefana Mitrova Ljubiše*, 8. novembar;
6. Miodrag Perović, *Istorija matematike*, I, II, III, 26. novembar;
7. Promocija svih izdanja u okviru obilježavanja jubileja 130 godina od proglašenja Opšteg imovinskog zakonika za Knjaževinu Crnu Goru, 20. decembar:
 - a) Jubilarno izdanje Opšteg imovinskog zakonika;
 - b) Dobrilo Aranitović, *Odabrana bibliografija o Opštem imovinskom zakoniku za Knjaževinu Crnu Goru (1888–2018)*;
 - c) *Opšti imovinski zakonik za Knjaževinu Crnu Goru 1888–2018, Zbornik radova*;
 - d) Zoran Rašović, *Bogišićeve pravne izreke – skladnost između rimskopravnog i crnogorskog narodnog vrela*;

- e) Zoran Rašović, *Crnogorska služba Valtazara Bogišića (ne)završeni zakonski projekti*;
- f) Zoran Rašović, *Opšti imovinski zakonik za Knjaževinu Crnu Goru, Završna čitanja na Cetinju, Rijeci Crnojevića i Parizu* (knjiga prva) i *Opšti imovinski zakonik za Knjaževinu Crnu Goru, Štampanje, proglašenja i primjena u 1888. godini* (knjiga druga).

VII. IZLOŽBE ► 3

1. Izložba dokumenata (u okviru okruglog stola *Crna Gora 1878–1918*), CANU, 22. novembar;
2. Izložba likovnih umjetnika Crnogorske akademije nauka i umjetnosti povodom Dana opštine Bar i Dana oslobođenja Bara, Dvorac kralja Nikole, Bar (zajedno sa Narodnim muzejom Crne Gore i Barskim ljetopisom), 22. novembar;
3. Izložba fotografija, portreta, skulptura, izdanja, dokumenata o *Opštem imovinskom zakoniku za Knjaževinu Crnu Goru*, u okviru obilježavanja jubileja OIZ-a (zajedno sa ODN), CANU, 20. decembar.

VIII. KOMEMORATIVNE SJEDNICE ► 2

1. Komemorativna sjednica povodom smrti akademika Vučine Ščekića, 18. april;
2. Komemorativna sjednica povodom smrti akademika Svetomira Ivanovića, 24. april.

IX. IZDAVAČKA DJELATNOST

Izašlo iz štampe ► 26

1. Godišnjak CANU za 2017. godinu;
2. *Glasnik Odjeljenja humanističkih nauka*, br. 4;
3. *Glasnik Odjeljenja prirodnih nauka*, br. 22;
4. Zbornik radova sa Međunarodne konferencije *Globalism vs. Nationalism / Globalizam naspram nacionalizma*, tom I i II;
5. Zbornik radova sa naučnog skupa *Stanovništvo Crne Gore – struktura i projekcije*;
6. Zbornik radova sa naučne konferencije *Održivi razvoj planinskih područja – iskustva, izazovi i perspektive*;
7. Zbornik radova sa naučnog skupa *Savremene tendencije u angloameričkoj književnosti* (u organizaciji Centra mladih naučnika CANU);
8. Zbornik *Muzičko školstvo u Crnoj Gori – dometi i perspektive*;
9. Mile Grozdanić, *Otisak i znak*;
10. *Sociološki presjek crnogorskog društva*, rukovodilac projekta akademik Dragan K. Vukčević;

11. Miomir Dašić, *Prilozi istoriji antifašističke borbe u Crnoj Gori 1941–1945*;
12. Jevrem Brković, *Lirika Duklje (izbor iz poezije)*, priredila prof. dr Tatjana Bečanović;
13. *Prirodne nauke, matematika i informatika u obrazovnom sistemu Crne Gore*, rukovodilac projekta akademik Slobodan Backović;
14. Zoran Rašović, *Opšti imovinski zakonik za Knjaževinu Crnu Goru, Štampanje, proglašenje i primjena u 1888. godini*, tom I, i *Opšti imovinski zakonik za Knjaževinu Crnu Goru, Završna čitanja na Cetinju, Rijeci Crnojevića i u Parizu*, tom II;
15. Radomir V. Ivanović, *Kazalice Stefana Mitrova Ljubiše*;
16. *Kraljevstvo Srba, Hrvata i Slovenaca (1918–1920)*, Zbornik dokumenata, tom I, *Vojna zaštita otadžbine*, knj. 2/I i knj. 2/II, odabrao Vlado Strugar, priredio Milić F. Petrović;
17. *Učiteljska škola u Danilovgradu 1919–1929 – Zbornik dokumenata*, priredio Zoran Lakić;
18. *Turski (osmanski) izvori za istoriju Crne Gore*, tom I, II i III, priredio Šerbo Rastoder;
19. Sonja Tomović-Šundić, *Njegošev doživljaj ljepote*;
20. *Spomenica* preminulom članu CANU akademiku Branku Pavičeviću;
21. *Spomenica* preminulom članu CANU akademiku Dragutinu Vukotiću;
22. Dobrilo Aranitović, *Odabrana bibliografija o Opštem imovinskom zakoniku za Knjaževinu Crnu Goru (1888–2018)*;
23. *Opšti imovinski zakonik za Knjaževinu Crnu Goru*, Zbornik radova;
24. *Opšti imovinski zakonik za Knjaževinu Crnu Goru 1888–2018* (jubilaro izdanje);
25. *Poezija članova Crnogorske akademije nauka i umjetnosti*, priredio Pavle Goranović;
26. *Mediteranac sa Prokletija, Djelo Zuvdije Hodžića u književnoj kritici*, urednik Pavle Pejović.

X. MEĐUNARODNA SARADNJA

- a) **Predstavnici CANU u 2018. godini ostvarili su učešće po pozivu na skupovima akademijskih asocijacija čiji je nacionalni član CANU ili njeni članovi (10), kao i posjete nacionalnim akademijama nauka i uzvratno:**
 - Svečana plenarna sjednica Evropske akademije nauka i umjetnosti (Festive Plenary Session of EASA), 2–3. marta, Salzburg;
 - Međunarodna naučna konferencija društvenih nauka i umjetnosti (International Scientific Conferences on Social Sciences and Arts – SGEM Vienna Art Hofburg), 19–22. marta, Beč;
 - Okrugli sto o budućnosti demokratije: izazovi i prilike (Round table on the Future of

Democracy: Challenges & Opportunities), u organizaciji WAAS i Svjetskog univerzitetskog konzorcijuma (WUC), 3–5. aprila, Dubrovnik;

- Proslava povodom 50 godina Rimskog kluba (Club of Rome), 6–8. aprila, Vintertur, Švajcarska;
- Generalna skupština Evropske federacije akademija prirodnih i humanističkih nauka (ALLEA General Assembly 2018), 16–18. maja, Bugarska akademija nauka, Sofija;
- Delegacija CANU u posjeti Svetoj Stolici i Arhivu u Vatikanu. Posjeta realizovana uz podršku Ambasade Crne Gore pri Svetoj Stolici i SVMR-u, 27–30. maja, Rim;
- 4. zajednička konferencija nauke Berlinskog procesa/Zapadnobalkanskog procesa (4th Joint Science Conference of the Berlin Process/Western Balkans Process), u organizaciji italijanske Accademia Nazionale dei Lincei i Njemačke nacionalne akademije nauka Leopoldina, 30. maja – 2. juna, Rim;
- Šestočlana delegacija Šangajske akademije društvenih nauka (Shanghai Academy of Social Sciences – SASS), na čelu sa prof. Zhan-om Wang-om, bivšim predsjednikom SASS, posjetila CANU. Sastanku prisustvovao i ambasador Narodne Republike Kine u Crnoj Gori, g. Cui Zhiwei, sa saradnicima, 7. jun;
- Delegacija CANU na poziv akademika Vladimira G. Gusakova, predsjedavajućeg Predsjedništvu NANB, u posjeti Nacionalnoj akademiji nauka Bjelorusije, 16–21. juna, Minsk;
- Osnivačka Generalna skupština Međunarodnog savjeta za nauku (Founding General Assembly of the International Science Council – ISC), 3–5. jula, Maison des Océans, Pariz;
- Godišnji sastanak članova Evropske grupe Međunarodnog savjeta za nauku (Annual Meeting of ISC European Group members), 13–14. septembra, Ruska akademija nauka, Moskva;
- CANU postala punopravni član Međunarodne asocijacije akademija nauka (Международная ассоциация академии наук – МААН/ International Association of Academies of Sciences – IAAS), na Jubilarnoj skupštini Savjeta MAAN/IAAS, 21. septembar, Minsk.
- Delegacija CANU učestvovala u programu proslave 25 godina Akademije nauka i umjetnosti Republike Srpske (ANURS), 23–24. septembra, Banja Luka;
- 9. konferencija Dunavskih akademija (9th Danube Academies Conference), u organizaciji Evropske akademije nauka i

umjetnosti (EASA), pod pokroviteljstvom Vlade pokrajine Baden – Virtemberg, 11–12. oktobra, Štuttgart;

- XIV međunarodna konferencija „A New Concept of Human Security” (Novi koncept ljudske bezbjednosti), u organizaciji Evropskog centra za mir i razvoj (ECPD), 26. oktobar, Beograd;
- Zajednička konferencija ALLEA-e i Kraljevskog društva iz Londona (Royal Society), „Flourishing in a Data-enabled Society” (Procvat u društvu s dostupnim podacima), Chicheley Hall, 1–2. novembra;
- Delegacija CANU u posjeti Njemačkoj nacionalnoj akademiji nauka *Leopoldina*, Hale, 26. novembar, i drugim visokim obrazovnim ustanovama u Berlinu i Manhajmu. Posjeta realizovana u saradnji sa Ambasatom Crne Gore u Njemačkoj, 25–29. novembra;
- U sklopu posjete Crnoj Gori dr Johan Ickx, direktor Istorijskog arhiva Sekretarijata Svete Stolice u Vatikanu, posjetio CANU. Razmotren plan aktivnosti na realizaciji projekta istraživanja arhivske građe vezane za Crnu Goru dostupne u Vatikanskim arhivima. Dr Ickx potom održao predavanje u Akademiji, 29. novembar.

b) Studijski boravci u Crnoj Gori po osnovu bilateralnih sporazuma o saradnji:

Na osnovu Sporazuma o naučnoj saradnji CANU i Bugarske akademije nauka (BAN), studijski boravak u Crnoj Gori, u sklopu dva zajednička projekta, realizovala su 3 istraživača iz Bugarske, u ukupnom trajanju od 14 dana.

c) Uz podršku Akademije, posjete radi učešća na naučnim skupovima sa izlaganjem i na umjetničkim izložbama, članovi CANU realizovali su u zemljama: Japan, Bosna i Hercegovina, Italija, Rusija, Srbija, Rusija, Francuska, Makedonija, Hrvatska.

Članovi CANU, rukovodioci i saradnici na projektima podržanim od strane Komisije CANU za naučne i umjetničke djelatnosti u svrhu istraživačkog rada realizovali brojne studijske boravke u inostranstvu, u zemljama: Bosna i Hercegovina, Srbija, Turska, Albanija, Hrvatska, Velika Britanija, Španija. Takođe, spoljni saradnici posjetili Crnu Goru. Za potrebe unapređenja rada Službe CANU, podržan boravak u inostranstvu jednom broju zaposlenih (Hrvatska, Srbija, Belgija, Italija, Slovenija).

PREGLED AKTIVNOSTI CRNOGORSKE AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI U 2019. GODINI

I. NAUČNOISTRAŽIVAČKI PROJEKTI ► 32

a) Projekti koji se realizuju u okviru odjeljenjâ i Leksikografskog centra CANU:

1. *Biodiverzitet Crne Gore (Katalog pseudošcorpija Crne Gore; Katalog vaskularne flore Crne Gore)* – rukovodilac akademik Gordan Karaman;
2. *Cerebrovaskularne bolesti u populaciji Crne Gore* – rukovodilac prof. dr Vaso Antunović, vanredni član CANU;
3. *Genetsko nasljeđe vinove loze u Crnoj Gori* – rukovodilac prof. dr Vesna Maraš;
4. *Istorijat vinogradarstva Crne Gore (XVIII–XX vijek)* – rukovodilac dr Svetozar Savić;
5. *Digitalizacija u Crnoj Gori: istorijat, stanje i perspektiva* – rukovodilac akademik Ljubiša Stanković;
6. *Analiza indikatora koji utiču na odnos pacijent – ljekar u Crnoj Gori*, rukovodilac akademik Goran Nikolić;
7. *Crnogorska služba Valtazara Bogišića* – rukovodilac akademik Zoran Rašović;
8. *Zelena ekonomija i zeleni poslovi: izazovi i mogućnosti u Crnoj Gori* – rukovodilac akademik Veselin Vukotić;
9. *Vizantijska pravna tradicija u Crnoj Gori* – rukovodilac prof. dr Zoran Stojanović, vanredni član CANU;
10. *Izvori za istoriju Crne Gore iz dubrovačkih arhiva* – rukovodilac akademik Đorđe Borozan;
11. *Turski (osmanski) izvori za istoriju Crne Gore* – rukovodilac akademik Šerbo Rastoder;
12. *Susreti kultura – strane književnosti u Crnoj Gori do 1918. godine* – rukovodilac prof. dr Vesna Kilibarda;
13. *Akaderske besjede* – rukovodilac akademik Zoran Lakić;
14. *Iguman Mojsije i njegovi odnosi sa mitropolitima Petrom I Petrovićem i Petrom II Petrovićem Njegošem u prvoj polovini 19. vijeka* – rukovodilac akademik Miomir Dašić;

15. *Crnogorski dijalekatsko-onomastički kompleks – Rječnici crnogorskih narodnih govora* – akademik Branislav Ostojić;
16. *Nikola Petrović – crnogorski vladar i pjesnik kod Poljaka* – rukovodilac akademik Nenad Vuković;
17. *Istorija umjetnosti Crne Gore* – rukovodilac prof. dr Aleksandar Čilikov, vanredni član CANU;
18. *Otisak vremena – stećci u Crnoj Gori* – rukovodilac akademik Anka Burić;
19. *Prilozi za muzičku kulturu Crne Gore XIX–XX vijek* – rukovodilac akademik Žarko Mirković;
20. *Esejistika članova CANU* – rukovodilac Pavle Goranović, vanredni član CANU;
21. *Crna Gora – zemlja, istorija i kultura* – urednik Pavle Goranović, vanredni član CANU, *Leksikografski centar CANU*;
22. *Botanički leksikon Crne Gore* – urednik akademik Vukić Pulević, *Leksikografski centar CANU*;
23. *Leksikon likovne umjetnosti Crne Gore* – urednik akademik Niko Martinović, *Leksikografski centar CANU i Ministarstvo kulture Crne Gore*;
24. *Leksikon diplomatije Crne Gore* – urednik akademik Đorđe Borozan, *Leksikografski centar CANU*;
25. *Leksikon etnologije Crne Gore* – urednik prof. dr Dragana Radojičić, *Leksikografski centar CANU*.

b) Projekti koji se realizuju na osnovu sporazumâ o saradnji sa institucijama u Crnoj Gori:

1. *Istorija crnogorske državnosti od najstarijih vremena do 2006. godine* – rukovodilac prof. dr Živko Andrijašević, CANU, Opština Bar i Prijestonica Cetinje;
2. *Portreti crnogorskih ljekara – prilozi istoriji crnogorske medicine* – rukovodilac prof. dr Ranko Lazović, CANU i KCCG;
3. *Umjetnost i vizuelna kultura mediteranske Crne Gore* – rukovodilac prof. dr Saša Brajović, CANU i UDG;

4. *Politički mislioci Crne Gore* – rukovodilac prof. dr Čedomir Čupić, CANU i UDG.
- c) **Međunarodni projekti i inicijative**
 1. Projektni tim započeo rad na realizaciji projekta „Izučavanja arhivske građe u Vatikanskim arhivima o odnosima Crne Gore i Svete Stolice u istorijskom slijedu do 10. februara 1939. godine“. Nosioi projekta su CANU i Ministarstvo kulture Crne Gore.
 2. Nastavljen rad na realizaciji dva zajednička projekta CANU i Instituta za balkanske studije Bugarske akademije nauka – „Bugarska, Crna Gora i Balkan od Berlinskog kongresa do danas“ (*Bulgaria, Montenegro and the Balkans from the Berlin Congress to the Present*) i „Srednjovjekovni Balkan priča o sebi: glas starosjedilaca“ (*Medieval Balkans talking about itself: The Voice of the Natives*). Rad na drugom projektu završava se 2019. godine. Rukovodilac projekta od strane CANU je akademik Đorđe Borozan.
 3. Prijava druge faze projekta *Stronger together: Building visible and sustainable online encyclopedias for free access to reliable knowledge in an era of post-truth and propaganda* iz fonda EEA and Norway Grants Fund for Regional Cooperation. Projekat se odnosi na objavljivanje nacionalnih enciklopedijskih izdanja online, i to na maternjem jeziku.

II. MEĐUNARODNI NAUČNI SKUPOVI I KONFERENCIJE ► 6

1. Međunarodna konferencija *Approaching 20?? Year / U susret 20?? godini*, CANU u saradnji sa Svjetskom akademijom umjetnosti i nauka (WAAS), Evropskom akademijom nauka i umjetnosti (EASA) i Globalnim okruglim stolom (GRT), 16–18. maj;
2. *Dan posvećen pitanjima nauke i njenog finansiranja (A Day Dedicated to Issues in Science and its Funding)*, u organizaciji Univerziteta Crne Gore, Ministarstva nauke Crne Gore, CANU, MECO net instituta, u saradnji sa Academia Europaea (London), Univerzitet Crne Gore, 11. jun;
3. *Politrauma – izazovi zanemarene bolesti savremenog doba*, u organizaciji CANU i Kliničkog centra Crne Gore, 20. septembar;
4. Deseta međunarodna konferencija *Optimization and Applications – OPTIMA 2019*, u organizaciji CANU, Računskog centra Ruske akademije nauka, Univerziteta Evore iz Portugalije i Instituta za kompjuterska

- istraživanja Ministarstva nauke Kazahstana, Petrovac, 30. septembar – 4. oktobar;
5. Međunarodni naučni skup *Etnologija i leksikoni – iskustva i ideje*, u organizaciji CANU, 8. novembar;
6. *Uporedna istraživanja građanskih prava između modernih južnoslovenskih područja i Japana: struktura, porijeklo i jezik*, u organizaciji CANU i Istraživačkog centra za slovenske i evroazijske studije Univerziteta Hokkaido iz Japana, 19. novembar.

III. UČEŠĆE NA MEĐUNARODNIM SKUPOVIMA U INOSTRANSTVU, POSJETE I STUDIJSKI BORAVCI

- a) Predstavnici CANU u 2019. godini učestvovali su po pozivu na 14 zasjedanja i skupova akademijskih asocijacija i inostranih akademija nauka.
- b) Realizovane su 4 posjete nacionalnim akademijama nauka, a CANU su posjetile 2 delegacije inostranih akademija.
- c) CANU je posjetilo 15 gostiju iz inostranstva.
- d) Članovi CANU realizovali su učešće sa referatom na naučnim skupovima u inostranstvu, uz podršku Akademije, u zemljama: Japan, Španija, Srbija, Poljska.
- e) Na osnovu Sporazuma o naučnoj saradnji CANU i Bugarske akademije nauka (BAN), studijski boravak u Crnoj Gori realizovala su 3 istoričara iz Instituta za balkanske studije Bugarske akademije nauka, radi istraživanja na zajedničkom projektu Odjeljenja humanističkih nauka CANU i BAN „Bugarska, Crna Gora i Balkan od Berlinskog kongresa do danas“, u ukupnom trajanju od 12 dana.
- f) Realizovani su brojni studijski boravci u inostranstvu članova CANU, te rukovodilaca i saradnika na projektima podržanim od strane Komisije za naučne i umjetničke djelatnosti u zemljama: Bosna i Hercegovina, Srbija, Turska, Rusija, Poljska, Hrvatska, Austrija, Velika Britanija, Italija, kao i posjete saradnika u Crnoj Gori u svrhu sprovođenja istraživačkog rada.
- g) Za potrebe rada i usavršavanja, podržan je boravak u inostranstvu jednom broju zaposlenih (Turska, Srbija, Hrvatska, Belgija).

IV. SARADNJA SA INSTITUCIJAMA U CRNOJ GORI NA BAZI SPORAZUMA

Crnogorska akademija nauka i umjetnosti u 2019. godini potpisala je tri sporazuma

o saradnji sa institucijama u Crnoj Gori: Narodnim muzejom Crne Gore, Akademijom inženjerskih nauka Crne Gore i Glavnim gradom Podgorica. Sa sporazumima potpisanim u 2017. i 2018. godini ukupno je potpisano 18 sporazuma o saradnji, i to: sa 3 univerziteta (Univerzitetom Crne Gore, Univerzitetom Donja Gorica i Univerzitetom Mediteran), sa 5 ministarstava – Ministarstvom kulture, Ministarstvom prosvjete, Ministarstvom pravde, Ministarstvom vanjskih poslova, Ministarstvom zdravlja, sa 10 institucija – Kliničkim centrom Crne Gore, Fondacijom „Petrović Njegoš“, Fondacijom „Petar Lubarda“, Nacionalnom bibliotekom „Đurđe Crnojević“, Kompanijom „13. jul – Plantaže“ a. d., Opštinom Bar, Prijestonicom Cetinje, Narodnim muzejom Crne Gore, Akademijom inženjerskih nauka Crne Gore i Glavnim gradom Podgorica. Na osnovu ovih sporazuma realizovano je 6 zajedničkih projekata, 1 međunarodni naučni skup, 2 okrugla stola, 8 tribina, 4 zajednička izdanja i 2 izložbe likovnih radova.

V. NAUČNI SKUPOVI, OKRUGLI STOLOVI, RASPRAVE I OMAŽI ► 15

1. *Crnogorski katuni*, 7. februar;
2. *Omaž slikaru Petru Lubardi*, 26. februar;
3. *Omaž akademiku Vojislavu Staniću*, 13. mart;
4. *Omaž slikaru Petru Omčikusu*, 30. maj;
5. *Informaciono-komunikacione tehnologije: stanje i perspektive*, 10. jun;
6. *Omaž reditelju Živku Nikoliću*, 20. jun;
7. *Mjesto i uloga nastave istorije u obrazovnom sistemu Crne Gore*, 11. septembar;
8. *Mjesto i uloga nastave filozofije, sociologije, etike i građanskog obrazovanja u obrazovnom sistemu Crne Gore*, 26. septembar;
9. *Digitalizacija u Crnoj Gori: istorijat, stanje i perspektive*, 27. septembar;
10. *Zadužbine i fondacije u Crnoj Gori*, CANU i UDG, 18. oktobar;
11. *Medicinski časopisi: sadašnje stanje i pravci razvoja*, 25. oktobar;
12. *Retrospektiva dokumentarnih filmova reditelja Vlatka Gilića*, 28. oktobar;
13. *Mjesto i uloga nastave muzičkog i likovnog obrazovanja u obrazovnom sistemu Crne Gore*, 30. oktobar;
14. *Omaž književniku Danilu Kišu*, 13. novembar;
15. *Akutni moždani udar – savremeni principi dijagnostike i liječenja*, CANU i KCCG, 11. decembar.

VI. NAUČNE TRIBINE ► 48

1. Akademik Šerbo Rastoder: *Božićni ustanak u Crnoj Gori 1919. godine – dileme i kontroverze u istorijskoj nauci*, 17. januar;
2. Prof. dr Đorđije Šaranović: *Novi vijek u kliničkoj primjeni magnetne rezonance: šta su donijeli aparati jačine 3 Tesla?*, 18. januar;
3. Prof. dr Radomir V. Ivanović, inostrani član CANU: *Stvaralačke metamorfoze Mihaila Lalića*, 22. januar;
4. Prof. dr Milan Podunavac: *Politička misao Pavla Jovanovića*, 12. februar;
5. Prof. dr Aneta Bošković: *Arterijska hipertenzija – tihi ubica XXI vijeka*, CANU i KCCG, 15. februar;
6. Akademik Jakša Barbić: *Odgovornost članova uprave društava kapitala za štetu pričinjenu dioničarima/ članovima društva*, 21. februar;
7. Prof. dr Siniša Jelušić, vanredni član CANU: *A. I. Solženicin – pogledi iz XXI vijeka*, 28. februar;
8. Dr Slobodan Radusinović: *Mikroelementi i elementi rijetkih zemalja u crvenim boksitima Crne Gore – ekonomski i naučni značaj*, 5. mart;
9. Prof. dr Milica Martinović: *Gojaznost kod školske djece u Crnoj Gori – spoznaje i izazovi*, CANU i KCCG, 15. mart;
10. Dr Slavko Burzanović: *Evgenije Popović u svom i našem vremenu*, 27. mart;
11. Prof. dr Tatjana Đurišić-Bečanović: *Simbolički znakovi Miodraga Bulatovića*, 4. april;
12. Prof. dr Ilija Vujačić: *Politička misao Vojislava Stanovčića*, 10. april;
13. Prof. dr Željko Kaštelan: *Transplantacija bubrega*, CANU i KCCG, 11. april;
14. Akademik Tonko Maroević: *Ludovik Paskalić, kotorski pjesnik iz 16. vijeka*, 16. april;
15. Akademik Radomir V. Ivanović, inostrani član CANU: *Estetika i etika S. M. Ljubiše i M. M. Popovića*, 17. april;
16. Prof. dr Mirjana Radović-Marković: *Uticaj globalizacije na razvoj preduzetničkog sektora u malim zemljama*, 18. april;
17. Akademik Ilija Filipče: *Hirurgija temporalne kosti*, CANU i KCCG, 19. april;
18. Prof. dr Žarko Trebješanin: *Frojdov doprinos naukama o čovjeku i savremenoj kulturi (povodom 80 godina od smrti Sigmunda Frojda)*, 24. april;
19. Prof. dr Rajka Glušica: *Umjetničke vrijednosti djela Marka Miljanova Popovića*, 25. april;
20. Prof. dr Venko Andonovski: *Globalizacija i „decimalne“ književnosti: Mekdonalds protiv Dostojevskog (savremeni svjetski bestseler i nacionalne književne tradicije)*, 8. maj;

21. Akademik Vinko Dolenc: *Vjetar, rijeke i misao ne poznaju granice*, 10. maj;
22. Prof. dr Zoran Petrić: *Dokazi i površi*, 13. maj;
23. Nj. E. Liu Jin, ambasador Narodne Republike Kine u Crnoj Gori: *Mudrost drevne Kine – ključevi za tumačenje Kine*, 23. maj;
24. Prof. dr Aleksandar Čilikov, vanredni član CANU: *Riznice pravoslavnih manastira Crne Gore*, 27. maj;
25. Dr Svetozar Savić: *Zinfandel ili kratošija*, 28. maj;
26. Prof. dr Božidar Jezernik: *Jugoslavija, od početka do kraja*, 5. jun;
27. Prof. dr Julijana Vučo: *Mijenja li se jezička slika svijeta? Obrazovanje jezičke politike u XXI vijeku*, 13. jun;
28. Prof. dr Veljko Milutinović: *Digitalizacija nacionalne baštine: Forum Portal*, 14. jun;
29. Prof. dr Petar Slankamenac: *Bolesti malih krvnih sudova mozga*, CANU i KCCG, 21. jun;
30. Prof. dr Snježana Hrnčić: *O životu i djelu akademika Milorada Mijuškovića*, 26. jun;
31. Prof. dr Lidija Vujačić: *Nove istraživačke perspektive i diskursi u sociokulturnoj antropologiji*, 27. jun;
32. Akademik Đorđe Borozan: *Država i crkva u istoriji Crne Gore*, 4. jul;
33. Prof. dr Aleksandar Kavčić: *Patenti i zaštita patenata*, 4. septembar;
34. Prof. dr Vesna Maraš: *Djelo akademika Marka Ulićevića*, CANU i „13. jul – Plantaže“, 13. septembar;
35. Dr Martin Đaković: *Biostratigrafija trijaskih amonitskih fauna na prostoru između Virpazara i Bara*, 17. septembar;
36. Prof. dr Ivan Dodovski: *Perihoreza kultura: kako prevazići starozapadnu stigmu Balkana u budućoj Evropi*, 18. septembar;
37. Prof. dr Slobodan Vujošević: *Beskonačnost u matematici, filozofiji i religiji*, 24. septembar;
38. Dimitrije Popović, inostrani član CANU: *Prezentacija idejnog rješenja za spomenik Petru I Petroviću Njegošu – Svetom Petru Cetinjskom*, 25. septembar;
39. Akademik Gradimir Milovanović: *Ortogonalnost u kompleksnoj ravni i neke primjene*, 21. oktobar;
40. Nj. E. Eldar Hasanov, ambasador Republike Azerbejdžan u Crnoj Gori: *Azerbejdžan juče – danas – sutra*, 23. oktobar;
41. Prof. dr Ulrike Tillmann: *The Shape of Data*, 29. oktobar;
42. Sinan Gudžević: *Avdo Međedović – aed i rapsod*, 6. novembar;
43. Prof. dr Jelena Đorđević: *(Ne)moć teorije – problem političnosti kulture*, 7. novembar;
44. Mr Jelena Jovanović-Nikolić: *Pozorišna umjetnost u Crnoj Gori*, 11. novembar;
45. Dr Miodrag Kaluđerović: *Optimizacija korišćenja voda sliva Zete*, CANU i Akademija inženjerskih nauka CG, 15. novembar;
46. Prof. dr Dragana Čukić: *Ljekarska greška u javnosti pred tužilaštvom i pred sudom*, CANU i KCCG, 22. novembar;
47. Prof. dr Zoran Jovović: *Djelo akademika Ljuba Pavićevića*, 27. novembar;
48. Prof. dr Slobodan Jerkov: *Istorijat muzičkog folkloru Crne Gore*, 13. decembar.

VII. IZDAVAČKA DJELATNOST

Izašlo iz štampe – 27

1. *Godišnjak CANU* za 2018. godinu;
2. *Glasnik ODN*, br. 24;
3. *Glasnik OHN*, br. 5;
4. *Glasnik OPN*, br. 23, posvećen 80-godišnjici života akademika Gordana Karamana;
5. Zbornik radova sa Međunarodnog simpozijuma *MASA-EMAN Simposium Culture, Technology and Humanism*;
6. Zbornik radova sa Okruglog stola *Crna Gora 1878–1918*;
7. Zbornik sa Međunarodne konferencije *Approaching 20?? Year*;
8. Zbornik radova sa Naučnog skupa *Književnost i filozofija – intertekstualne veze*;
9. Zbornik radova sa Naučnog skupa *Književno djelo Stefana Mitrova Ljubiše u svom vremenu i danas (1878–2018)*;
10. Zbornik radova sa Naučnog skupa *Spoljna politika Crne Gore – istorija i savremenost*;
11. Ljiljana Đorđević, *Stara crnogorska književnost (selektivna bibliografija)*;
12. Nenad Vuković, *Paradigme diskursa kulture u Crnoj Gori*;
13. Drago Marić, *Fauna slatkovodnih riba (Osteichthyes Huxley)*;
14. Zora Jestrović, *Književna sudnica Mihaila Lalića (autokritika revolucije)*;
15. Zoran P. Rašović, *(Ne)poznato o ministarskoj službi Valtazara Bogišića i radu na drugom izdanju Opšteg imovinskog zakonika za Knjaževinu Crnu Goru*;
16. Mihailo Lalić, *Prutom po vodi (ljetopis knjige)*;
17. Slavko Burzanović, *Crna Gora u italijanskoj spoljnoj politici, 1861–1923*;
18. Miodrag A. Vasiljević, *Narodne pjesme Crne Gore u melografskim zapisima (suizdavač Muzički centar Crne Gore)*;
19. Milica Juta Petrović Njegoš, *Memoari jedne njemačke princeze / Jutta von Mecklenburg-Strelitz, Memorien einer deutschen Prinzessin (suizdavač Narodni muzej Crne Gore)*;
20. Miomir Dašić, *O istoriji – metodološki ogledi*;

21. Jevrem Brković, *Da se zna (izbor iz polemičkog opusa)*;
22. Vesna Lačković, editor, *Histologija i embriologija kardiovaskularnog i limfnog vaskularnog sistema – klinički značaj* (suizdavač Klinički centar Crne Gore);
23. Đorđe Borozan, *Izvori za istoriju Crne Gore iz dubrovačkih arhiva*, knjiga 1;
24. *Spomenica preminulom članu CANU akademiku Momčilu Zečeviću*;
25. *Spomenica preminulom članu CANU akademiku Dragutinu Lekoviću*;
26. Anka Burić, *Otisak vremena – stećci u Crnoj Gori* (katalog za izložbu, suizdavač Narodni muzej Crne Gore);
27. Dragan Karadžić, *Znaci. Dodiri. Trajanja* (katalog za izložbu, suizdavač Narodni muzej Crne Gore).

VIII. PROMOCIJE KNJIGA ▶ 6

1. *Turski (osmanski) izvori za istoriju Crne Gore*, tom I, II, III, priređivač akademik Šerbo Rastoder, 12. mart;
2. Sonja Tomović-Šundić, *Njegošev doživljaj ljepote*, 20. mart;
3. Milica Juta Petrović Njegoš, *Memoari jedne njemačke princeze / Jutta von Mecklenburg-Strelitz, Memoiren einer deutschen Prinzessin* (sa Narodnim muzejom Crne Gore), 27. septembar;

4. Mihailo Lalić, *Prutom po vodi (ljetopis knjige)* i Zora Jestrović, *Književna sudnica Mihaila Lalića (autokritika revolucije)*, 5. decembar;
5. Miodrag A. Vasiljević, *Narodne pjesme Crne Gore u melografskim zapisima* (sa Muzičkim centrom Crne Gore), 10. decembar;
6. Zbornik radova *Spoljna politika Crne Gore – istorija i savremenost*, 20. decembar.

IX. IZLOŽBE ▶ 3

- Izložba *Znaci. Dodiri. Trajanja*, akademika Dragana Karadžića, CANU i NMCG, Cetinje, 11. jun;
- Izložba *Otisak vremena – stećci u Crnoj Gori*, akademika Anke Burić, CANU i NMCG, Cetinje, 25. jun;
- Grupna multimedijalna izložba *Sjećanja*, Centar mladih naučnika i umjetnika CANU, 4. oktobar.

X. KOMEMORATIVNE SJEDNICE ▶ 2

1. Komemorativna sjednica povodom smrti akademika Žarka Đurovića – 2. septembar;
2. Komemorativna sjednica povodom smrti akademika Vlada Strugara – 4. septembar.

AKTIVNOSTI AKADEMIJE ZA PERIOD 2016–2019.

UKUPNO:

■ 1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI PROJEKTI ▶	79
■ 2. MEĐUNARODNI PROJEKTI ▶	21
■ 3. SPORAZUMI O SARADNJI SA INSTITUCIJAMA U CRNOJ GORI . . ▶	18
■ 4. NAUČNI SKUPOVI, OKRUGLI STOLOVI I OMAŽI ▶	55
■ 5. NAUČNE TRIBINE ▶	175
■ 6. IZDAVAČKA DJELATNOST (PUBLIKACIJE) ▶	102
■ 7. PROMOCIJE KNJIGA ▶	32
■ 8. IZLOŽBE ▶	10

